

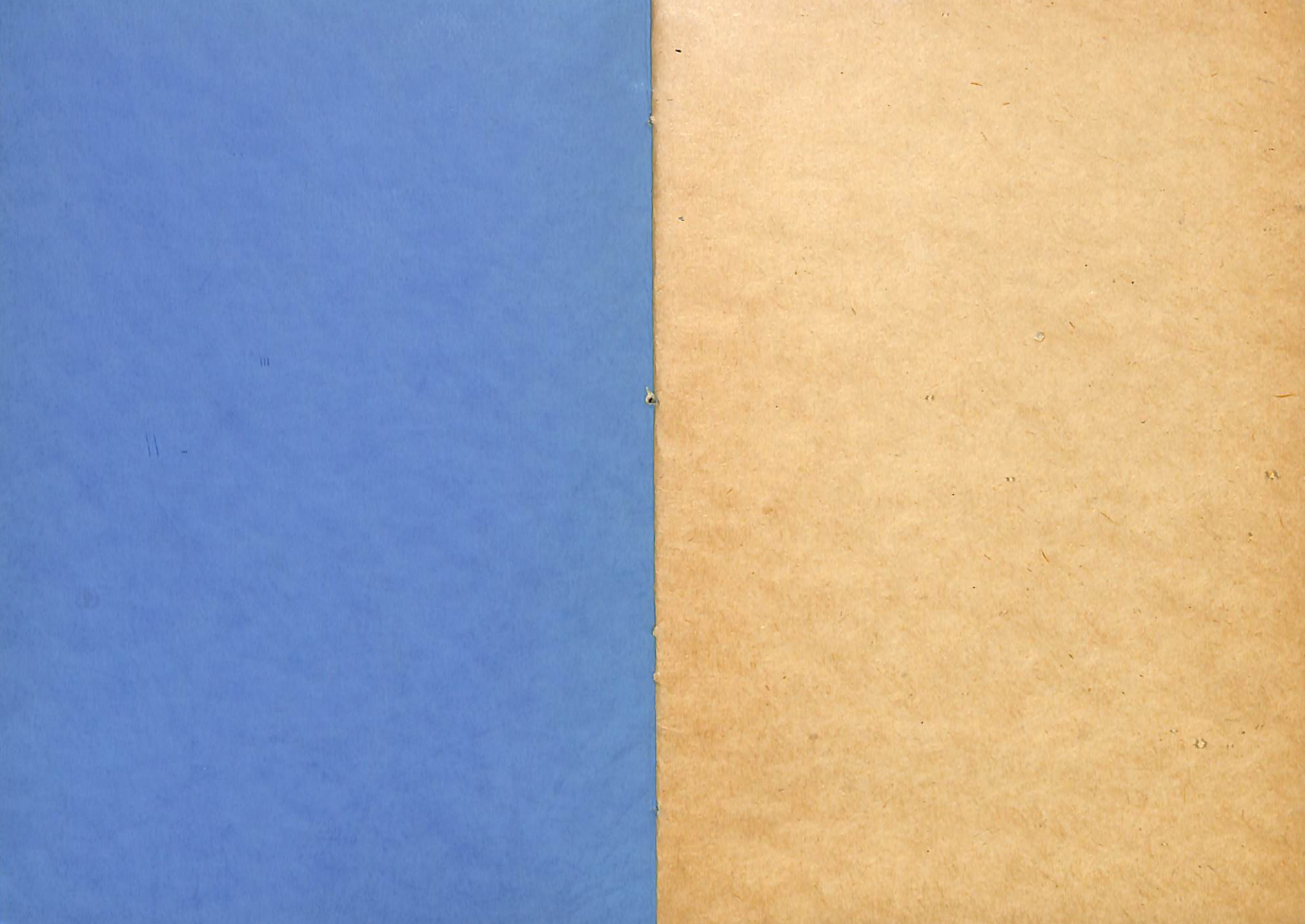
229

Լուսինի
Միջնադարյան շինարարական
ընթացիկ պատմություն

9(2)

9-23

1926

2011-071

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՀԿ(Բ)Կ ԿԿ-Ի ԱԳՆՊՐՈՊ-ԲԱԺՆԻ

Ն Ա Խ Ա Գ Ի Ծ
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ՇԱՐԺՄԱՆ
ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ

(Առարկայական խմբակների համար)

9(2)
Կ-23

ՊԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

ՅԵՐԵՎԱՆ - 1929

4964
41

10 JUL 2013

229

9(2)

ն-23

ւտ

'27 JUN 2005

Handwritten notes in blue ink, possibly a signature or initials.

ԲԱՑԱՏՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹԻԿ

Այս ծրագրի հիմքում ղրված է Համկ(բ)Կ ԿԿ և Մոսկվայի կոմիտեյի ազիալրոպ բաժնի 1928/29 ուսումնական տարվա համար մշակած նախագիծը: Նշում ենք կառուցվածքային հետևյալ հիմնական փոփոխությունները:

1. Մտցված է մի թիմա ֆրանսիական Մեծ հեղափոխության մասին, ըստ վորում ամենից ավելի լաչն մշակման է չենթարկված թեմայի այն մասը, վորը նվիրված է մանր-բուրժուական զիկտատուրայի շրջանի մասսայական շարժումներին և Հավասարների դավադրությունը:

2. 1848 թ. հեղափոխության թեմային հատուկ տեղ ենք տվել: Այս թեմայում տրվում է բանվորական և սոցիալիստական շարժման զարգացման բնութագրությունը նախ քան 1848 թիվը, մասնավորապես ուսույիստական սոցիալիզմը և Մարքս ու Ենգելսի գործունեությունը, վորոնք բացակայում էին նախորդ ծրագրում:

3. Արմատական վերամշակման է չենթարկված ծրագրի՝ իմպերիալիզմի շրջանի բանվորական շարժման վերաբերող բաժինը:

Փոխանակ Կենտկոմի և Մոսկվայի կոմիտեյի ծրագրի նշած յերկու պարագմունքի (1-ին— իմպերիալիզմի տնտեսական բնութագրությունը. բանվորական

Հրատ. № 1088

ՊԵՏՏՐԱՏԻ ՅԵՐԿՐՈՐԴ ՏՊԱՐԱՆ ՅԵՐԵՎԱՆՈՒՄ

Գրատ. № 2786(բ)   Տիրած 1000   Պատվեր № 1035

շարժումն Անգլիայում. 2-րդ—սոցիալ-դեմոկրատիան Գերմանիայում և սինդիկալիզմը Ֆրանսիայում) յենթադրվում է՝

ա) հասուկ գլուխ նվիրել Յեվրոպայի հիմնական իմպերիալիստական պետություններին— Անգլիային, Ֆրանսիային, Գերմանիային—եկոնոմիկային և բանվորական շարժման բնութագրմանը: Իմպերիալիզմի կարճ ներածական բնութագրությունից բացի՝ այս գլուխներից յուրաքանչյուրում արվում է սույն յերկըրներին տնտեսական զարգացման առանձնահատկությունների ուրվագիծը:

բ) մտցվում է հատուկ մի գլուխ Միացյալ՝ Նահանգների իմպերիալիզմի օրջանի սնտեսական զարգացման յեվ բանվորական շարժման մասին:

4. Փոխանակ ըստ ծրագրի մեկ թեմայով ծանոթանալու Տաճկաստանի և Հնդկաստանի հետ, վորի հետևանքով չափազանց վտիտ է ստացվում Հնդկաստանի բնութագրությունը (քննություն չի առնվում Հնդկաստանի տնտեսակարգը), ծրագրից հանված և Տաճկաստանին վերաբերող մասը և ամբողջ պարամետունքը նվիրված է Հնդկաստանին, այն նպատակով, վոր նրա—իմպերիալիստական գաղութի այդ կլասսիկ տիպի—որինակով հնարավոր կլինի բացահայտել մետրոպոլիտանների քաղաքականությունը, ինչպես նաև (մանրամասն կերպով կանգ առնել ազգային-հեղափոխական շարժման բնույթի և շարժիչ ուժերի վրա մասնավորապես տալ գանդիզմի բնութագրությունը):

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Բանվորական շարժման ուսումնասիրություն խընդիրներն ունպատակը: «Նախընթաց ամբողջ հասարակություն պատմությունը դասակարգերի կովի պատմությունն է» (Մարքս): Դասակարգերը և դասակարգային կռիվը մինչև արդյունաբերական կապիտալիզմի դարաշրջանը: Բուրժուազիան և պրոլետարիատը: Բանվոր դասակարգի ծագումն ու զարգացումը:

I ԹԵՄԱ

ՅՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՄԵԾ ՀԵՂԱՓՈՒՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հեղափոխությունն նախադրյալները— ֆեոդալական և կապիտալիստական հարաբերությունների պայքարը: Հեղափոխությունն առաջին շրջանը - խոշոր բուրժուազիայի ղեկավարությունը: Մոնտանյարների և Ժիրոնդիստների պայքարը:

Մանր բուրժուազիայի դիկտատուրան: Դիկտատուրայի դարաշրջանի մասսայական շարժումները: Բանվորների դերը Ֆրանսիական Մեծ հեղափոխությունն մեջ: Ֆրակցիաների պայքարը և նրա սոցիալական արմատները: Դեմոկրատիայի ձախ թևը— «կատաղիները», «հեբերտիստները և շոմետիստները»: Տերմիգորի Ծ-ի հեղաշրջումը:

Մասսայական յեղույթները տերմիդորից հետո: «Հավասարների դավադրությունը»: Բարբոսի նշանակությունը:

Միապետական հեղաշրջման նախապատրաստման պայմանները: Բոնապարտիզմը և նրա շարժիչ ուժերը: Առաջին կայսրությունը:

II ԹԵՄԱ

ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ՀԵՂԱՇՐՋՈՒՄԸ ՅԵՎ XIX
ԴԱՐԻ ԱՌԱՋԻՆ ԿԵՍԻ ԲԱՆՎՈՐԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄՆ
ԱՆԳԼԻԱՅՈՒՄ

Արդյունաբերական հեղաշրջման ելուցիւթունը: Արդյունաբերական կապիտալիզմի հաղթանակը և նրա սոցիալ-տնտեսական հետևանքները: Բանվոր դասակարգի դրուցիւթունը և բանվորական շարժումը մինչև չարտիզմը: Արդյունաբերական բուրժուազիայի պայքարը քաղաքական իշխանութիւն համար:

Զարտիզմ: Շարժման հիմնական հտապները: Զարտիտաների սոցիալ-քաղաքական պահանջները: Շարժման սոցիալական կազմը, նրա փոփոխութիւնները: Հոսանքների պայքարը չարտիզմի մեջ («բարոյական» և «ֆիզիկական» ուժը, ագրարային ծրագիրը և այլն): Զարտիզմը պրոլետարիատի առաջին ինքնուրույն քաղաքական շարժումն է: Պրոլետարական-առաջադիմական և բուրժուական-հետադիմական կողմերը չարտիզմի մեջ:

III ԹԵՄԱ

ՊՐՈՒԼԵՏԱՐԻԱՏԸ ՅԵՎ ՆՐԱ ՏԱԿՏԻԿԱՆ 1948 Թ.
ՀԵՂԱՓՈԽՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ

Բանվորական և սոցիալիստական շարժումը նախքան 1848 թիվը: Ուտոպիական սոցիալիզմը, նրա իդեոլոգիան և տակտիկան: Գիտական սոցիալիզմի իդեոլոգիայի մշակումը Մարքսի և Ենգելսի կողմից:

«Կոմունիստների Միութիւն»): «Կոմունիստական Մանիֆեստի» սկզբունքները:

Պրոլետարիատը, գյուղացիութիւնը և բուրժուազիան ֆրանսիական փետրվարյան հեղափոխութիւն ժամանակ: Լուիբլանիզմ: Հունիսյան որերը և հեղափոխութիւն պարտութիւնները:

Մարտյան հեղափոխութիւնը Գերմանիայում և Ավստրիայում: Պարտութիւն պատճառները: Մարքսի տակտիկական հեղափոխութիւն մեջ: Բանվորակաւ շարժումը Գերմանիայում: 1848 թ. փորձի հաշվառումը Մարքսի կողմից:

IV ԹԵՄԱ

I ԻՆՏԵՐՆԱՑԻՈՆԱԼԸ ՅԵՎ ՊԱՐԻՋԻ ԿՈՍՄՈՒՆԱՆ

Դարաշրջանի սոցիալ-տնտեսական ընթացիւթունը: (Յերկրորդ կայսրութիւնը, քաղաքացիական կռիւթները Միացյալ Նահանգներում, ագգային միացման շարժումը Գերմանիայում և Իտալիայում. Բիւմարկի «իվերուստ հեղաշրջումը»): Արդյունաբերական կապիտալիզմի ծագումը և բանվորական շարժման աշուժացումը Յիվրոպայում: Առաջին մասսայական կազմակերպութիւնը Գերմանիայում: Լասսալիզմը և մարքսիզմը:

Ինտերնացիոնալի ծագումը: Կազմակերպչական կառուցվածքը: Միջազգային և գործադուլային շարժումը: Հոսանքների պայքարն Ինտերնացիոնալի ներսում: Մարքսի դերն ու նշանակութիւնը Ինտերնացիոնալում:

Պարիզի Կոմունան: Նրա ծագման նախադրյալ-

ները: Կոմմունան իբրև պրոլետարական դիկտատու-
րայի ձև: Նոր տիպի պետութեան ստեղծումը: Կոմմու-
նայի սոցիալ-տնտեսական քաղաքականութիւնը: Ֆրակցիաների պայքարը Կոմմունայում (յակոբինները, պրուդոնիստները, բլանկիստները): Կոմմունայի սխալ-
ները: Մարքսը և Լենինը Պարիզյան Կոմմունայի փոր-
ձի մասին:

ՅԵՐԿՐՈՐԳ ԻՆՏԵՐՆԱՑԻՈՆԱԼԻ ԴԱ- ՐԱՇՐՋԱՆԸ

V ԹԵՄԱ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄԸ ՅԵՎ ԲԱՆՎՈՐԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄՆ ԱՆԳԼԻԱՑՈՒՄ

Իմպերիալիզմը վորպես կապիտալիզմի վերջին
ետապ: Իմպերիալիզմի դարաշրջանի տնտեսական
հիմնական առանձնահատկութիւնները: Պետութիւնը
և դասակարգերն իմպերիալիզմի դարաշրջանում: Պար-
լամենտարիզմի ալլասերումը: Իմպերիալիզմի ազդե-
ցութիւնը բանվորական շարժման վրա:

Անգլիայի տնտեսական զարգացումը XIX դարի
վերջում: Արդյունաբերական մենաշնորհից զրկվելը: Ֆի-
նանսական կապիտալի զարգացումը: Կապիտալի ար-
տահանութեան նշանակութիւնը: Գաղութային տիրա-
պետութեան ընդարձակում:

Բանվոր դասակարգի տնտեսական կացութիւնը:
Բանվորական արխտոկրատիայի մենաշնորհյալ դիրքը:

Անգլիական տրեդ-յունիոնիզմը վոր պետպրոլետարիա-
տի վերնախավային մասի կազմակերպութիւն:

Տրեդ-յունիոնների կազմակերպչական կառուցված-
քը և գործունէութիւնը: Նրանց վերաբերմունքը
քաղաքական պայքարի հանդեպ: Անգլիական պրոլե-
տարիատի դրութեան վատացումը և առաջնութեան քայ-
լեր XX դարի բանվորական շարժման մեջ: Տրեդ-յու-
նիոնիզմը և ուստական «եկոնոմիզմը»:

Սոցիալիզմի զարգացման թուլութիւնն Անգլիա-
յում: Բանվորական կուսակցութեան կազմակերպումը
և նրա քաղաքականութիւնը: Դասակարգային կովի-
սրումը պատերազմից առաջ:

VI ԹԵՄԱ

ԳԵՐՄԱՆԻԱՅԻ ԲԱՆՎՈՐ ԴԱՍԱԿԱՐԳՆ ԻՄՊԵՐԻԱԼԻԶ- ՄԻ ԴԱՐԱՇՐՋԱՆՈՒՄ

Գերմանիայի տնտեսական վերելքը և նրա պատ-
ճառները: Բանկերը և արդյունաբերութիւնը: Գաղու-
թային իմպերիալիզմի կազմութիւնը: Դասակարգային
հարաբերութիւնների եվոլյուցիան Գերմանիայում:

Գերմանական սոցիալ-դեմոկրատիայի և մասսա-
յական պրոֆշարժման զարգացումը: Կուսակցութեան
զարգացման գլխավոր ետապները և հոսանքների պայ-
քարը: «Բացառիկ որենքները» ժամանակաշրջանը:
Երֆուրտի ծրագիրը և նրա կնքելու քննադատու-
թիւնը: Ռեվոլյուցիոնիզմի հանդեմ գալը, նրա սոցիալա-
կան արմատները: Կենտրոնի և ձախ թևի տարածա-
նութիւնները: 1905 թ. ուստական հեղափոխութիւնը
և գերմանական սոցիալ-դեմոկրատիան: Ուղղորտյու-

նիզմի ուժեղացումը սոցիալ-դեմոկրատիայում և նրա պատճառները — ուղեկիցների դերը, բանվորական արխատուկրատիան, պրոֆմիութենական և կուսակցական բյուրոկրատիան: Նախապատերազմական շրջանի հիմնական տարածայնությունները:

VII ԹԵՄԱ

ՖՐԱՆՍԻԱՅԻ ԲԱՆՎՈՐ ԴԱՍԱԿԱՐԳՆ ԻՄՊԵՐԻԱԼԻԶՄԻ ԴԱՐԱՇՐՋԱՆՈՒՄ

Ֆրանսիայի տնտեսական զարգացման առանձնահատուկություններն իմպերիալիզմի դարաշրջանում: Արդյունաբերական զարգացման դանդաղ տեմպը և դրա պատճառները: Կապիտալների արտահանությունից գերազանցապես «վաշխուռուական» բնույթը: Մանր բուրժուազիայի տնտեսական և քաղաքական դերը: Ֆրանսիայի քաղաքական եվոլյուցիան: «Չախ բլոկի» դերը:

Մարքսիզմի պայքարը բանվոր դասակարգի մեջ գերիշխանություն ձեռք բերելու համար: «Բանվորական կուսակցություն» (գեղիստների) կազմակերպումը, նրա ծրագրի և տակտիկայի հեղափոխական-մարքսիստական բնույթը: Պարլամենտական հաջողությունները և ուղադուրյունի դարգացումը: Կառավարության մեջ մասնակցելու և «ձախ բլոկի» հանդեպ ինչպիսի դիրք ունենալու հարցերի շուրջ ստեղծված հոսանքների պայքարը: Ուղադուրյունիստների գերակշռությունը միացյալ կուսակցության մեջ: Ֆրանսիական *սոցիալիզմի արմատները:*

Մինդիկալիզմը, նրա իդեոլոգիան և տակտիկան:

Մինդիկալիզմի արմատները ֆրանսիական բանվորական շարժման մեջ: Մինդիկալիստական թեքումը և բանվորական ուղադուրյունի:

VIII ԹԵՄԱ

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԻԱՑՅԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԻ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՋԱՐԳԱՑՈՒՄԸ ՅԵՎ ԲԱՆՎՈՐԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄՆ ԻՄՊԵՐԻԱԼԻԶՄԻ ԵՊՈՒՅՑՈՒՄ

Միացյալ Նահանգների անտեսական ծաղկումը քաղաքացիական կռից հետո և դրա պատճառները: Կապիտալիզմի՝ գյուղատնտեսությունից դարձնալու «ամերիկական» ուղիի առավելությունները (Լենին): Ամերիկական արդյունաբերություն և բանկերի մոնոպոլիզացիան: Միացյալ Նահանգների արտաքին քաղաքականության հիմնական ետապները — ամերիկական ցամաքի հպատակեցումը, պայքար՝ Հեռավոր Արևելքի համար: Միացյալ Նահանգների քաղաքական կազմը: Քաղաքական կուսակցությունների նշանակությունը:

Բանվորական շարժումը Միացյալ Նահանգներում: Սոցիալական և ազգային միջնախավերը պրոլետարիատի մեջ: Սոցիալիզմի թուլությունը և դրա պատճառները: Արհեստակցական շարժումը և «հոսանքայինիզմի» գերակշռությունն այնտեղ: Պրոֆբուրոկրատիայի դերն ու գործունեությունը: Բանվոր դասակարգը և քաղաքական պայքարը Միացյալ Նահանգներում: Սոցիալիզմի զարգացումը և տակտիկական վեճերը: Սոցիալիստական կուսակցության վերաբերմանը պրոֆմիությունների հանդեպ: Պայքար՝ *հոսանքայինիզմի* դեմ:

տրեղ-յունիոններ» ստեղծելու համար: «Արդյունաբերական աշխատավորները» — կազմակերպության նախնական հաջողութիւնները և անկումը:

IX ԹԵՄԱ

II ԻՆՏԵՐՆԱՑԻՈՆԱԼԸ ՅԵՎ 1914—1918 Թ. Թ. ԻՄՊԵՐԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

II Ինտերնացիոնալի կազմակերպումը: Հոսանքների պայքարը II Ինտերնացիոնալում («Միլլերանի դեպքը», գաղութային քաղաքականութիւնը, պրոֆմիութիւնները և կուսակցութիւնը, կոոպերացիան և այլն): Պատերազմի հարցը II Ինտերնացիոնալում — պաշտպանողական և հարձակողական պատերազմների թեորիան: Շտուտտգարտի և Բազելի կոնգրեսները: Կենտրոնի և ձախ թևի բռնած դիրքերը: Բալլընիկները II Ինտերնացիոնալում:

Իմպերիալիստական հակասութիւնների սրումը: Պատերազմի նախապատրաստութիւնը Իմպերիալիստական յերկու կողմիցների կողմից (XX դարի «փոքրիկ» պատերազմները — ուսու-յապոնական, բալկանյան, թիւրք-իտալական): Համաշխարհային պատերազմի սկիզբը:

II Ինտերնացիոնալի կրախը և չերեք հոսանքների կազմութիւնը միջազգային սոցիալիզմի մեջ: Սոցիալ-շովինիզմը վորպես նախապատերազմյան ուղղութիւնների ավարտում: Իմպերիալիստական պատերազմին աջակցելը և սոցիալ-դեմոկրատիան «բուրժուական բանվորական կուսակցութեան» վերածելը (Գերմանիայում, Ֆրանսիայում, Ավստրիայում և այլն):

«Կենտրոնի» անձնատվութիւնը սոցիալ-շովինիստների առաջ: Կուսակցականութիւնը պատերազմի տարիներին: Բալլընիկների բռնած դիրքը:

Ինտերնացիոնալի վերաստեղծման վորձերը: «Յիմմերվալդյան ձախի» պայքարը սոցիալ-պացիֆիզմի դեմ: Յիմմերվալդն ու Կինտալը վորպես դեպի Կոմիտեները տանող ուղիի ետապներ:

ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԵՎ ԱՓՈՒՍՈՒԹՅԱՆ ԳԱՐԱՇՐՋԱՆ

X ԹԵՄԱ

ՀԵՂԱՓՈՒԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄՆ ԱՐԵՎՄՏՅԱՆ ՅԵՎՐՈՊԱՅՈՒՄ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՑ ՀԵՏՈ

Համաշխարհային տնտեսութեան վիճակը պատերազմից հետո: Վերսալի խաղաղութեան դաշնագիրը: Հնդկամերձքյան հեղափոխութեան ազդեցութիւնը: Նոյեմբերյան հեղափոխութիւնը Գերմանիայում: Հաջորդ տարիների հեղափոխական շարժումը Գերմանիայում (1919—1921 թ): 1918 թ. բանվորական հեղափոխութիւնը Ֆինլանդիայում: Հունգարական և բալարական խորհրդային հանրապետութիւնները: Գործարանների զբաղումն Իտալիայում: Հետպատերազմյան բանվորական շարժումն Անգլիայում և Ֆրանսիայում: Առաջին հեղափոխական ալիքի անկումը: Սոցիալ-դեմոկրատիայի հակահեղափոխական դերը և II Ինտեր-

նացիոնալը: Բուրժուական սեակցիայի հաղթանակը: Ֆաշիզմն Իտալիայում:

XI ՌԵՍՆ

II ԻՆՏԵՐՆԱՑԻՈՆԱԼԸ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՑ ՇԵՏՈ

Սոցիալ-շովինիստները վորպես իրենց յերկրի բուրժուազիայի ներկայացուցիչներ (պատերազմի համար «մեղավոր լինելու»), Վերսալի պայմանագրի, սեպտեմբերի հարցերը): Ռեվոլյուցիոնարի հաղթանակը թեորիայում և պրակտիկայում: Սոցիալ-դեմոկրատները բուրժուական պետություն՝ իրրև «արտադասակարգային» պետություն մասին: Պրոլետարական հեղափոխությունից և պրոլետարիատի դիկտատուրայից հրաժարվելը: Կոալիցիա բուրժուազիայի հետ, վորի իսկական նշանակությունն է՝ սքոդել բուրժուական քաղաքականությունը: Եւ Ինտերնացիոնալը և իմպերիալիստական քաղաքականությունը— իմպերիալիզմի պաճուճումը, Ազգերի Լիգային աջակցելը, պատերազմի վտանգի բացասումը, պայքար ԽՍՀՄ դեմ: Վերաբերմունքը ազգայնական-գաղութային ազատագրական շարժումների հանդեպ: Սոցիալ-դեմոկրատիայի կենսունակության արժանները և պրոլետարիատի մեծամասնությունն իր ազդեցության տակ պահել կարողանալու պատճառները:

Ցենտրիստական շարժումն Ինտերնացիոնալում: Ցենտրիստները Ֆեվրոպայի հեղափոխության վերելքի դարաշրջանում: $2\frac{1}{2}$ Ինտերնացիոնալի կազմակերպումը, նրա իդեական հիմունքները (պրոլետարիատի դիկտատուրայի մասնակի ընդունումը, ԽՍՀՄ-ին

աջակցելու խոստում): Ցենտրիզմի գործոն դերը (պրոլետարական հեղափոխությունն սպասելը): Հեղափոխական ալիքի անկումը և ցենտրիստների մուտքը 2-րդ Ինտերնացիոնալի մեջ: Ժամանակակից «ձախը» սոցիալ-դեմոկրատիայի մեջ և նրա դերը: Վիեննայի ապստամբությունը և նրա դասերը:

XII ՌԵՍՆ

ԿՈՄԻՆՏԵՐՆԸ

Կոմինտերնի կազմակերպումը. 1-ին կոնգրեսսը: Կոմինտերնի իդեական և տակտիկական հիմունքները: Բուրժուական դեմոկրատիայի և պրոլետարական դիկտատուրայի հարցերը: Ազրաբային հարցը և Լենինի թեզիսները կոմկուսակցության՝ գյուղացիության դասական շերտերի հանդեպ ունենալիք վերաբերմունքի մասին: Կոմինտերնը և ազգայնական, գաղութային հարցը: Պարլամենտարիզմի, պրոֆիտությունների և բանվորական կուսակցության մեջ մասնելու հարցերը Կոմինտերնի 2-րդ կոնգրեսսում:

Կոմինտերնի կազմակերպչական սկզբունքները: Նրանց տարբերությունը 2-րդ Ինտերնացիոնալի սկզբունքներից: Կոմինտերնի բանաձևը կուսակցությունների մասին: Կոմինտերնի ազդեցության աճումը, բանվորական մասսաների ձգումը դեպի Կոմինտերն և ցենտրիստական առաջնորդների տակտիկան: 21 պայմանները վորպես պատվար ոպպորտյունիստների թափանցման դեմ:

Կոմինտերնի 3-րդ կոնգրեսսը և պայքարը մասսաներ գրավելու համար: Ֆեվրոպայի և Ամերիկայի

տնտեսական դրությունը 1921 թվից հետո: Կապիտալիզմի կայունացումը և նրա հարաբերականությունը: Միասնական ճակատի տակտիկա: Համ Կ (բ) Կ Անգլո-Ռուսական Կոմիտեյում անցկացրած տակտիկան վորպես միասնական ճակատի տակտիկայի ճիշտ կիրառման որինակ: Կոնգրեսսը միասնական ճակատի հիմնական խնդրի — ցածից միասնականութան — մասին: Բանվորական և բանվորա-գյուղացիական կառավարութան լողունը: Մասսաներ ձեռք բերելու պայքարը պրոֆմիությունների մեջ, բուրժուական պարլամենտի ոգտագործումը: Հեղափոխական շարժման վերելքը Գերմանիայում 1923 թ. և գերմանական պրոլետարիատի պարտությունը:

XIII ԹԵՄԱ

ԿՈՄԻՆՏԵՐՆ

(Շարունակություն)

Հետպատերազմյան համաշխարհային կապիտալիզմի զարգացման չերեք շրջանները. բնութագրել ներկա շրջանը վորպես մի շրջան, ուր զարգանում և կապիտալիստական տեխնիկան և ուժեղանում պետական կապիտալիզմին ձգտելու տենդենցը, և դրա հետ մեկտեղ վեթխարի չափերով սրվում են իմպերիալիզմի միջազգային և ներքին հակասությունները:

Կի Գ Կ IX պլենումը և Կոմինտերնի VI Կոնգրեսսը Կոմինտերնի՝ նոր իրադրության մեջ ունենալիք տակտիկայի մասին — սրել սոցիալ-դեմոկրատիայի դեմ մղվող պայքարը, միասնական ճակատ կազմել ցածից կոմկուսակցությունների խնդիրները և տակտիկան

պրոֆմիութենական աշխատանքի սասպարիզում, անգլիական և ֆրանսիական կոմկուսակցությունների նոր տակտիկան:

XI Կոնգրեսսի վորոշումները պատերազմի վաճառի և կոմկուսակցությունների խնդիրներին մասին՝ ԽՍՀՄ դեմ ուղղված պատերազմի նախապատրաստություններին առթիվ:

VI Կոնգրեսսի թեզիսները գաղութների ու կիսագաղութների հեղափոխական շարժման և ԽՍՀՄ ու Համ Կ (բ) Կ դրության մասին: Կոմինտերնի ծրագրի հիմնական գծերը (կապիտալիզմի ձգնաժամը, անցման շրջանը: Յերեք տիպի յերկեր՝ պրոլետարական հեղափոխության զարգացման մեջ: Գաղութների դերը համաշխարհային հեղափոխության գործում: Կոմինտերնի ստրատեգիան և տակտիկան. մասսաներ նվաճելու մեթոդները. բանվորական և հեղափոխական շարժման զանազան ռեֆորմիստական իդեոլոգիաների գնահատանքը: «Սոցիալիստական» ռեֆորմիզմը վորպես բանվորական շարժման գլխավոր թշնամին): Կոմինտերնը աջ և ձախ թեքումներին դեմ մղած պայքարում: Միասնական ճակատի տակտիկայի խեղաթյուրումը: Այլ թեքումները — ուղեկ-բրանդելբյան սխալները Գերմանիայում 1923 թ.: Չախ թեքումները — անտիպարլամենտարիզմ (Բորդիգա), պրոֆմիությունների մեջ կատարելիք աշխատանքի ժխտումը (Գերմանիա), մասսաների նվաճման համար պայքարելուց հրաժարվելը, կայունացման ժխտումը, Համ Կ (բ) Կ տնտեսական քաղաքականությունը սխալ հասկացած լինելը: Արևմուտքի «ձախերի» և Համ Կ (բ) Կ տրոցկիստական ոպպոզիցիայի հալացքներին նույնությունը, այդ

4964
41

հայացքների աջ ելությունը: Աջ (Սոււվարին) ու ձախ
ոնենգատների և տրոցկիստական ոպպողիցիայի բլուր
Կոմինտերնի լենինյան դժի դեմ: ԿԻԳԿ IX պլենումը
և Կոմինտերնի 6-րդ Կոնգրեսը նախկին տրոցկիստա-
կան ոպպողիցիայի մասին, տրոցկիստական հայացքնե-
րի և Կոմինտերնի պատկանելության անհամատեղե-
լիությունը, պաշարը տրոցկիզմի, իբրև միջազգային
սոցիալ-դեմոկրատիայի այլաձևության դեմ: Աջ թեք-
ման վտանգը ներկուսակցական գլխավոր վտանգն է
կապիտալիզմի կայունացման շրջանում: Աջ թեքում-
ները Կոմինտերնի սեկցիաներում 6-րդ Կոնգրեսից
հետո:

Կոմինտերնի պաշարը աջ և ձախ թեքումների
դեմ՝ վերպես կոմկուսակցությունների բայլընկերացման
և Կոմինտերնի 6-րդ Կոնգրեսի կողմից՝ նշված լենին-
յան դժի անցկացման անհրաժեշտ պայման:

ԳԱՂՈՒԹՆԵՐԻ ՀԵՂԱՓՈՒՍԷԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԸ

XIV ԹԵՄԱ

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԸ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԻՄՊԵՐԻԱԼԻՉՄԻ ԴԵՄ ՄՂՎՈՂ ՊՍՅՔԱՐՈՒՄ

Անգլիայի՝ Հնդկաստանում վարած քաղաքակա-
նության ետապները: Հնդկաստանի ժամանակակից
տնտեսական և քաղաքական կացությունը: Ազրարա-
յին հարցը և գյուղացիության վիճակը: Բանվոր դա-

սակարգի դրությունը: Հնդկաստանի ինդուստրիացման
հարցերը: «Դեկոլոնիզացիայի» թեորիան: Հեղափոխա-
կան շարժման վերելքը Հնդկաստանում՝ պատերազմից
հետո—ազրարային շարժման աճումը, գործադուլային
պայքարը: Բանվորական շարժման անկայունությունը:
Ժամանակավոր պարտության պատճառները: Մասա-
յական շարժումից վախեցող բուրժուազիայի դավա-
ճանությունը: Գանդիզմ: Ազգային բուրժուազիայի և
իմպերիալիզմի կոմպրոմիսս: Բանվորական շարժման
հեռանկարները Հնդկաստանում:

XV ԹԵՄԱ

ՉԻՆԱԿԱՆ ՀԵՂԱՓՈՒՍՈՒԹՅՈՒՆԸ

Չինական հեղափոխության նախադրյալները: Չի-
նաստանի տնտեսական հանրակազմերը: Գյուղացիու-
թյան և բանվոր դասակարգի դրությունը: Ազրարա-
յին հարաբերությունները և ֆեոդալիզմի մնացորդ-
ների հարցը: Չինաստանի ազգային ազատագրական
շարժումը մինչև պատերազմը և 1911 թ. հեղափոխու-
թյունը: Եկոնեմիկայի փոփոխությունը իբրև համաշ-
խարհային պատերազմի արգասիք: Հոկոմբերյան
հեղափոխության ազդեցությունը Չինաստանի հեղա-
փոխական շարժման վրա:

Չինական հեղափոխության շարժիչ ուժերը: Ընդ-
հանուր ազգային ճակատ իմպերիալիզմի դեմ (Հյու-
սիային արշավանքը): Միասնական ազգային ճակա-
տի պառակտումը: Բուրժուազիայի յետ քաշվելը, Չան-
Կայ-Շիի դավաճանությունը: Գոմինդանը և նրա սո-

ցիալ-դասակարգային հիմքը: Բանվորական և գյուղացիական շարժման աճումը: Ուխտանի դավաճանությունը և Գոմինդանի պառակտումը:

Կոմկուսակցության տակտիկան: Կոմկուսակցության տակտիկան Գոմինդանի նկատմամբ: Ուլադիցիալի սխալները՝ հեղափոխության առաջին հտապում Գոմինդանից դուրս գալու մասին: Խորհուրդների կազմակերպման հարցը և ուլադիցիալի վոստոստումները հեղափոխության զանցկացած հտապների վրա: Կոնտոնի 1927 թ. կոմունան և նրա դասերը: Չինական Կոմկուսակցության հետագա խնդիրները, ծավալվող բանվորական և գյուղացիական շարժումների ղեկավարությունը:

« Ազգային գրադարան

NL0403200

